
Разходите във връзка с производството на пчелни продукти – финансово и управленско счетоводно третиране

Теодора Рупска

Университетът за национално и световно стопанство – гр. София

E-mail: t.roupska@abv.bg

Резюме

Производството на пчелни продукти е известно от дълбока древност и продължава в наши дни. Икономическата полза от това производство освен директна, за конкретния селскостопански производител, изразена в получаване на приходи от продажбата на пчелните продукти, има и индиректен характер. Знае се, че чрез опрашването на различните селскостопански култури от пчелите се увеличават добивите от тях. Но както за всяко друго производство, така и при производството на пчелни продукти се правят разходи, които трябва да се представят счетоводно.

Целта на статията е да се разгледа и представи счетоводното третиране на разходите при производството на пчелни продукти от гледна точка на финансовото и от гледна точка на управленското счетоводство, като се предложат теоретични модели за систематизиране на разходите и тяхното разпределение. Представят се и показатели за рентабилност, приложими за пчелните продукти, осигуряващи възможност за анализ на ефективността на производството на пчелни продукти, за получаване на по-добри стопански резултати от дейността. За постигане на поставената цел са използвани методите на наблюдението, анализа и синтеза, сравнението, исторически подход, дедукцията и индукцията.

Ключови думи: разходи; пчелни продукти; финансово счетоводство; управленско счетоводство

The costs of the production of bee products – financial and management accounting treatment

Teodora Rroupska

University of National and World Economy – Sofia

E-mail: t.roupska@abv.bg

Citation: Rroupska, T. (2022). The costs of the production of bee products – financial and management accounting treatment. *Ikonomika i upravlenie na selskoto stopanstvo*, 67(3), 34-42 (Bg).

Abstract

The production of bee products has been well known since ancient times. And it continues to this day. This production has a direct economic benefit for the producer of the bee products, expressed in the receipt of income from the sale of the bee products. Also, there is an indirect utility because it is known that through the pollination of various crops by bees, their yields increase. As to producing bee products, as for any other product, some costs must be accounted for.

The article aims to examine and present the accounting treatment of the costs in the production of bee products from the points of view of financial accounting and management accounting. The article proposes theoretical models for the systematization of costs and their allocation.

Profitability indicators applicable to bee products are also presented, providing an opportunity to analyze the efficiency of the production of bee products to obtain better economic results. The methods of observation, analysis and synthesis, comparison, historical approach, deduction, and induction were used in the article to achieve the set aim.

Key words: costs; bee products; financial accounting; management accounting

Увод

Разходите, които съпътстват дадено производство представляват интерес, както за данъчните власти и представянето на информацията за предприятието (информация, която се създава от финансовото счетоводство), така и за неговото управление, тъй като съществува пряка връзка и зависимост между направените и отчетени производствени разходи и финансовия резултат на конкретното предприятие. Освен това разходите формират себестойността на съответния продукт, влияят на цената му, а оттам и на приходите от продажби. От своя страна себестойността влияе върху ефективността на всяка една дейност. Установяването на ефективността от дейността е ключов момент за управлението на всяко едно предприятие.

Производството на пчелни продукти е започнало от дълбока древност (защото много отдавна хората са разбрали каква е тяхната полза) и продължава в наши дни. Икономическата полза от това производство освен директна, за конкретния селскостопански производител, изразена в получаване на приходи от продажбата на пчелните продукти, има и индиректен характер, защото е известно, че чрез опрашването на различните селскостопански култури от пчелите се увеличават добивите от тях.

Като пчелни продукти може да се дефинират пчелният мед, пчелният восък, пчелният (цветен) прашец, пчелното млечице, пчелната отрова, прополисът (пчелният клей) (Георгиев, 2004). Обработеният, обогатен и консервиран пчелен прашец се нарича перга (Стоянов, 2018). В статията се използва наименованието пчелен прашец и цветен прашец като си-

ноними, тъй като пергата е готовият продукт от преработката на пчелния прашец, който се продава на пазара.

При писането на статията авторът попадна на популярни разработки за използването на телата на мъртвите пчели. Теоретично съществува възможност телата на мъртвите пчели да носят приходи на производителите на пчелни продукти, но при направеното проучване не беше открит активен пазар на тела на мъртви пчели, както и няма обявени изкупни цени за същите. Затова в разработката не се разглеждат като пчелен продукт и съответно като обект на изследване. Ако в бъдеще се установи, че те имат стопанско значение за производителите на пчелни продукти, ще бъде обосновано да се направи друго изследване за тяхното счетоводно третиране.

Интересът към различните видове пчелни продукти е голям, защото освен използваният за храна мед, той и останалите пчелни продукти се използват при производството на лекарства, за козметични цели, в хранително-вкусовата промишленост. В нашата страна традиционно има интерес към производството на пчелни продукти. Това се доказва и от факта, че по официални данни към месец 05.2022 г. в България са регистрирани около 13000 пчелина ([http://Българска Агенция по Безопасност на Храните \(БАБХ\)-Registers \(bfsa.bg\)](http://Българска Агенция по Безопасност на Храните (БАБХ)-Registers (bfsa.bg))).

Целта на статията е да се разгледа и представи счетоводното третиране на разходите при производството на пчелни продукти от гледна точка на финансовото и от гледна точка на управленското счетоводство, като се предложат теоретични модели за систематизиране на разходите и тяхното разпределение.

Финансово-счетоводни аспекти на разходите при производството на пчелни продукти

Пчелните продукти са селскостопанска (земеделска) продукция съгласно определенията, дадени в Международен счетоводен стандарт (МСС) 41 – Земеделие, тъй като представляват придобита реколта от биологичен актив. Пчелните продукти, отговарят и на определението за селскостопанска продукция, дадено от Счетоводен стандарт (СС) 41 – Селско стопанство – „първоначално придобит полезен продукт от биологичните активи на предприятието, който се идентифицира като отделен актив в момента на отделянето му от биологичния актив“.

При първоначалното признаване на селскостопанската продукция, съгласно изискванията на МСС 41 – Земеделие и СС 41 – Селско стопанство, се оценява по справедлива цена, намалена с (предварително начислена, отбелязано в СС 41 – Земеделие) разходите по продажби. Вид справедлива цена е пазарната цена. Пазарната цена на повечето от пчелните продукти може да се определи лесно, тъй като те се употребяват масово и може да се намерят в магазинната мрежа или пазарите. По този начин може лесно да се установи справедливата цена за пчелния мед, восъка, пчелния клей. За пчелното млечице и пчелната отрова като справедливи стойности може да се приемат изкупните цени, на които те се изкупуват, и които може да се приеме, че се явяват цена на активен пазар. Не трябва да се забравя, че от справедливата цена трябва да се извадят разходите по продажби, за да се получи стойността на съответния пчелен продукт, по който той се признава в счетоводните регистри. За натуралния пчелен мед се обявява цена за тон на сайта на НСИ, по години, (Цени на селскостопанската продукция по години | Национален статистически институт (nsi.bg), като тези цени успешно може да се ползват за счетоводни цели като справедливи. Оценяването и представянето на пчелните продукти по справедлива стойност, намалена с разходите

по продажби, не означава, че не трябва да се определя и себестойността им. Установяването на себестойността е от значение за установяване на разликите, печалби или загуби, при първоначално признаване, с цел да се отговори на изискванията на МСС 41 – Земеделие и СС 41 – Селско стопанство за тяхното методологически правилно счетоводно отчитане.

Производството на пчелни продукти е свързано с управление на биологични активи (пчелни семейства), което според параграф 5 от МСС 41 – Земеделие и параграф 2 от СС 41 – Селско стопанство е селскостопанска дейност. Съгласно постановките на цитираните стандарти, предприятията, чиито предмет на дейност е селско стопанство, задължително трябва да предоставят диференцирано (поотделно) информация за растениевъдство и животновъдство. За да се отговори на това изискване на стандарта, трябва да се направи подходяща организация на счетоводно отчитане и да се създадат подходящи счетоводни сметки за отчитане на разходите, възникващи при производството на пчелни продукти. Първо, за целите на финансовото счетоводство, разходите, присъщи на дейността по производството на пчелни продукти, следва да се отчетат като разходи според тяхната икономическа същност по сметките от гр. 60 „Разходи по икономически елементи“.

Може да се очертаят следните разходи по икономически елементи при производството на пчелни продукти:

1. Разходи за материали – за храна на пчелите; за медикаменти във връзка с предпазването на пчелните семейства от различни болести.

2. Разходи за външни услуги – разходи за ветеринарни услуги; транспорт, осъществен от друго предприятие; и др.

3. Разходи за амортизации – за амортизиране на различните машини, инструменти, инвентар и други, които се отчитат като дълготрайни материални активи. Така например е възможно пчелните кошери да се отчетат като един инвентарен обект, за да се амортизират постепенно, а не да се отчетат едно-

кратно като разход; амортизация може да се начислява на оградата на пчелина и т. н.

4. Разходи за труд.

5. Разходи за осигуровки.

6. Други разходи – тук може да се отнесат различни други разходи например тези за транспорт до пчелина със собствен транспорт и т. н.

Веднъж отчетени по икономически елементи, според действащото финансово счетоводно законодателство, разходите трябва да се отнесат по функционално предназначение. Това трябва да стане по сметка от гр. 61 „Разходи за дейността“. При производството на пчелни продукти е подходящо да се използва синтетичната сметка „Разходи за животновъдство“, като към нея се организира подсметка „Разходи за производство на пчелни продукти“, аналитична сметка „Разходи за производство на пчелни продукти от пчелин“. Така по създадената аналитична счетоводна сметка се събира информация за всички разходи, направени през съответния период за производството на пчелни продукти в съответния пчелин. Разумно е информацията да се отчита по пчелини, за да може да се проследи ефективността от всеки един. Сметката се дебитираща при отнасяне по функционално предназначение на разходите от гр. 60 „Разходи по икономически елементи“ и се кредитира при разпределението на разходите, и включването им в себестойността на отделните пчелни продукти. Създават се отделни сметки за разходите за всеки един пчелен продукт – сметка „Разходи за производство на мед“, сметка „Разходи за производство на восък“ и т. н., според това какви точно пчелни продукти се произвеждат в конкретния пчелин. Създаването на тези сметки е наложително, за да се определи себестойността на всеки един пчелен продукт. А тя се формира от разпределените разходи от съвместния производствен процес и индивидуалните разходи, направени за отделните пчелни продукти.

Известно е, че за целите на финансовото счетоводство отчетният период започва на 01.01 и приключва на 31.12 на съответната го-

дина. Но производственият цикъл на създаването на пчелния мед и пчелните продукти обхваща периоди, които попадат в две календарни години. Това е важен факт при отчитането на разходите за производството на пчелни продукти. За да се спазва закононото изискване за спазване на отчетен период и едновременно с това да се спазва счетоводният принцип за съпоставимост на приходите и разходите, както и да се определи точно себестойността на пчелните продукти, трябва част от разходите, които се правят през календарната година, да бъдат отнесени в себестойността на добитите продукти през нея, а друга част – да се включат в себестойността на произведените пчелни продукти през следващата година. За да стане това, при спазването на счетоводната методология и законовите изисквания, разходите, които се правят от м. март до прибирането на цялото количество пчелни продукти от кошерите (края на юли или началото на август), трябва да се включат в себестойността на добитите пчелни продукти през годината. Разходите, които са направени след прибиране на пчелните продукти, трябва да се представят в годишния финансов отчет като незавършено производство и да се отнесат към себестойността на пчелните продукти, които ще бъдат добити през следващата календарна година.

Проблемите, които възникват за финансово-счетоводната теория и практика при опитите да се определи себестойността на пчелните продукти, са причинени от следните факти:

1. В МСС 41 – Земеделие и СС 41 – Селско стопанство няма постановена методика, която да се прилага при определяне на себестойността на селскостопанската продукция.

2. Селскостопанската продукция е извън обхвата на МСС 2 – Материални запаси, и СС 2 – Стоково-материални запаси.

3. Винаги в резултат на осъществения производствен процес за производството на пчелни продукти се получават взаимосвързани пчелни продукти – 2 или повече. При производството на пчелни продукти става дума именно за производство на взаимосвързана

продукция, защото всички пчелни продукти са със значителна стойност. Освен това, при придобиването на меда задължително се произвежда и восък, независимо каква конкретна технология се прилага при извличането на меда от восъчните пити. Ако обаче, освен пчелен мед и восък се добиват и пчелен прашец, и пчелен клей, то взаимосвързаните продукти стават повече и въпросът за правилното изчисляване на себестойността на меда и останалите пчелни продукти става доста сложен. Според проучвания на автора, пчелната отрова и пчелното млечице не се произвеждат толкова масово, както останалите пчелни продукти. Ако е на лице и такова производство, то при изчисляване на отделната себестойност на продуктите се включват и те като взаимосвързани.

4. За всички пчелни продукти е необходима допълнителна обработка след разделителната точка от съвместния производствен процес, за да добият съответния търговски вид и да може да се продадат.

Посочените проблеми може да се решат с правилното приложение на счетоводната методология.

В приложимите за селскостопанските предприятия МСС 41 – Земеделие и СС 41 – Селско стопанство не е постановено как трябва да се постъпи при определяне на себестойността на произведена взаимосвързана селскостопанска продукция. Както вече е отбелязано в статията, селскостопанската продукция е извън обхвата на МСС 2 – Материални запаси, и СС 2 – Стоково-материални запаси, в които е постановено как се определя себестойност при наличието на взаимосвързана продукция. Но тъй като няма изрична постановка за установяване на себестойност на взаимосвързана селскостопанска продукция, може да се приложи тази на параграф 14 от МСС 2 – Материални запаси, където се казва, че: „Когато разходите за преработката на всеки продукт не са ясно разграничени, те се разпределят между продуктите на рационална и последователна основа“. Това означава, че всички направени и отчетени разходи от съвместния процес по производството на пчелните продукти

трябва да се разграничат на някаква база, приета в счетоводната политика. В счетоводната теория и практика са известни няколко такива бази – натурално измерените количества на взаимосвързаните продукти, продажната цена на взаимосвързаните продукти и коефициенти, разработени от експерти (Yonkova, 2008; Rroupska et al., 2015). Като примерна база в МСС 2 е предложена базата „относителна стойност на приходите от продажбите на продукцията“. За производството на пчелни продукти тази база не е най-подходяща за определяне на себестойността на пчелните продукти, защото цените им се променят относително често. Ако цялото количество продукция не е продадено към края на годината, не може да се счита, че бъдещите продажби ще се реализират по тези цени. Освен това, цената на пчелни продукти отразява и направените разходи за тяхната обработка след разделителната точка на съвместния производствен процес. За да се избегне влиянието на разходите, направени след разделителната точка, върху цената, те трябва да бъдат извадени от нея. А това изисква повече време и усилия от счетоводния персонал.

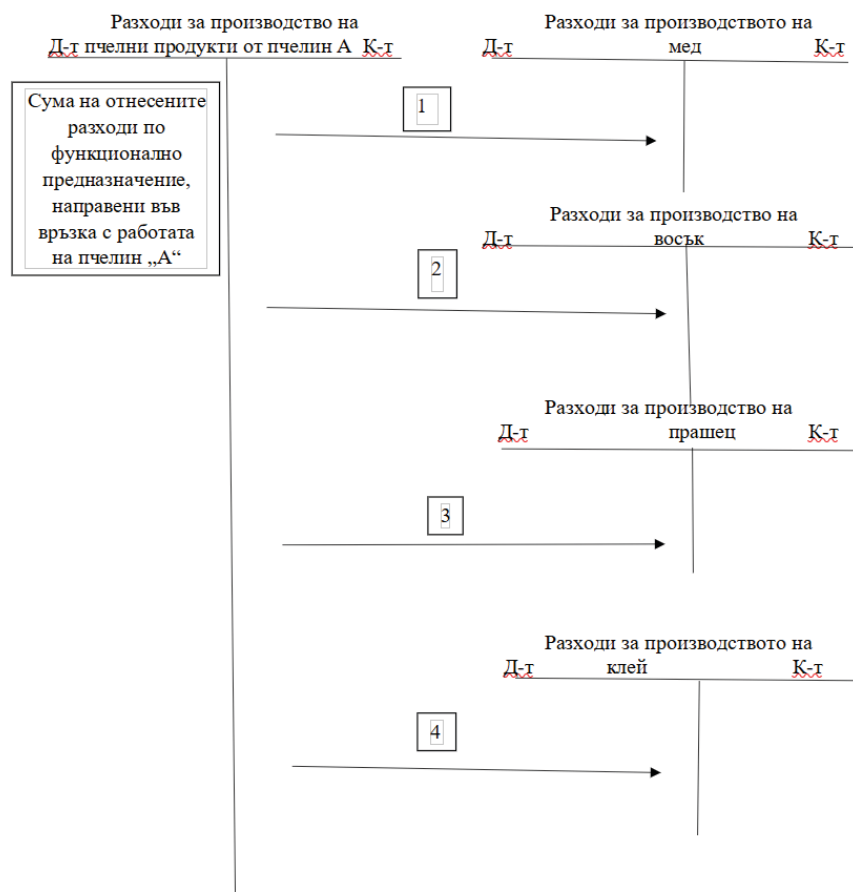
Най-рационално е да се използва друга известна база за разпределяне на разходите за производството на пчелни продукти от съвместния процес – мерната единица, използвана за измерване на тегло. В зависимост от количеството на произведените пчелни продукти може да се използват килограми или тонове. Това е така, защото всички взаимосвързани продукти, произвеждани от пчелните семейства, може да се измерват в килограми. За да се разпределят разходите от съвместния производствен процес на пчелните продукти, първо трябва да се установи и представи в лева техният размер. На второ място се установява теглото на всеки един от пчелните продукти. След това се определя какъв е относителният дял на всяко едно тегло по продукти. Получават се коефициенти, които се прилагат към разходите от съвместния процес, представени в лева. Като резултат се получава сумата на разходите, която се полага на всеки един от пчелните продукти и

която трябва да се включи в себестойността на всеки един от тях. При направено емпирично проучване на автора какви пчелни продукти се произвеждат в различни пчелини, намиращи се в районите на Пловдив, Пазарджик и Северозападна България, се установи, че в нито един от тях не се произвеждат пчелно млечице и пчелна отрова. Затова представяме разпределението на разходите от съвместния производствен процес за произвеждане на пчелен мед, восък, пчелен прашец и пчелен клей. Схематично, чрез използване на счетоводните сметки, разпределението на разходите от съвместния производствен процес изглежда така:

След като по отделните сметки за разходи, отчитащи разходите във връзка с произ-

водството на конкретен пчелен продукт, се отнесат разпределените разходи от съвместния производствен процес, се отнасят и индивидуалните разходи, които се правят след разделителната точка и индивидуализирането на съответния пчелен продукт. Това се прави, както вече е казано в статията, за да се установи себестойността на всеки от пчелните продукти. Такива са например разходите по филтриране и пакетиране на меда, разтопяване и почистване на восъка, сушене на пчелния прашец и т. н. Описаните разходи са свързани с конкретното производство на отделен пчелен продукт и директно се включват в неговата себестойност.

Друга възможност за разпределяне на разходите от съвместния производствен процес

Фиг. 1. Разпределяне на разходите, отчетени в пчелин А, по отделни пчелни продукти
 Fig. 1. Allocation of costs reported in apiary A by individual bee products

Легенда:

1, 2, 3, 4 Разпределяне на разходите, отчетени в пчелин А по отделни пчелни продукти

е чрез приложението на коефициентния метод. При него се сформира експертна комисиция от технолози по производството на пчелни продукти. Те определят коефициентите, според които разходите от съвместния производствен процес на пчелните продукти може да се разпределят. Експертите трябва да представят своето мнение надлежно оформено – например чрез протокол, подписан от всички тях лично или с електронен подпис. Така единствено е методологически правилно коефициентният метод да се приложи за целите на финансовото счетоводство.

Управленско-счетоводни аспекти на разходите при производството на пчелни продукти

За да е ефективна дейността на селскостопанското предприятие като цяло, трябва всяко едно производство да е ефективно. Това се отнася и за производството на пчелни продукти. За да се установи ефективността, се изчисляват показатели за рентабилност. Това са показатели за рентабилност, изчислени само за пчелните продукти, произведени в отделния пчелин. Управлението на селскостопанското предприятие трябва да разполага с необходимата информация, за да вземе решение за продължаване на производството на пчелните продукти като ефективно или да го прекрати като неефективно. Ефективността от производството и продажбите на пчелните продукти се установява за всички продукти заедно, тъй като те се получават от съвместен производствен процес. Най-подходящо е рентабилността да се изчисли по пчелини. В случая трябва да се установи оперативна печалба именно от производството и продажбата на пчелните продукти, които са произведени от всеки отделен пчелин. После тази оперативна печалба може да се съпостави с разходите за производството (себестойността на пчелните продукти) или приходите от продажби на пчелните продукти. За целите на управлението трябва да се определи рентабилността чрез изчисляване на известните показатели за рентабилност, изчислени на база на прихо-

дите от продажби и на база на разходите за производство (себестойност):

$$1. P = \frac{OP}{PP}$$

$$2. P = \frac{OP}{C}$$

Където:

- Р е рентабилност;
- ОП – оперативна печалба от производството и продажбите на пчелните продукти;
- ПП – приходи от продажби на пчелните продукти
- С – себестойност на пчелните продукти.

Да се повиши рентабилността при производството на пчелни продукти е възможно чрез подходящо управление на разходите, тъй като разходите са основният фактор, оказващ влияние върху рентабилността. За да може това да стане факт, на управлението трябва да се осигури необходимата информация. Информацията за управлението трябва да е достатъчно подробна, за да може то да прецени кои разходи може да се намалят, което рефлектира върху увеличаване на рентабилността. Например за всички разходи за материали може да се организира аналитична информация за разходите на всеки отделен вид материал, за неговия доставчик, за качеството на материала, което ще осигури надеждна информация на управлението за видовете разходи и контрола на техния размер. Така, чрез сравнителен анализ, може да се намери доставчик, който да е в състояние да осигури съответния материал на по-ниски цени, доставчик, който предоставя по-големи търговски отстъпки, доставчик, който се намира по-близо в географски аспект, и така да се намалят разходите за транспорт и т. н.

След това тази информация може да се подложи на анализ и да се проследи изменението на всеки един разход. Информацията за разходите може да се организира като справка със следния вид:

Информацията в справката може да се детайлизира и в по-голяма степен, в зависимост от информационните потребности на управлението. В справката може да се отразят

Таблица 1. Справка за видовете разходи за производството на пчелни продукти от пчелин за.....
Table 1. Reference on the types of costs for the production of bee products from an apiary for
 (записва се конкретният период / the specific period is recorded)

№ по ред	Разходи / Costs	Периоди / Periods		Отклонение / Variation
		Текущ / Current	Базисен / Basic	
1.	Разходи за материали, в т. ч./ Materials, includin			
1.1.	за храна / for food			
1.2	за медикаменти / for drugs			
2.	Разходи външни услуги / Costs for external services			
2.1	за ветеринарни услуги / for veterinary services			
2.2	разходи за транспортни услуги / for transport services			
2.3	други / others			
3.	Разходи за амортизации / Depreciation			
3.1.	на пчелни кошери / of bee hives			
3.2.	на инвентар / of inventory			
3.3	на машини / of machines			
4.	Разходи за труд / Labor			
5.	Разходи за осигуровки / Social security			
6.	Други разходи / Other costs			
7.	Всичко / Total			

Таблица 2. Справка да постоянните и променливи разходи за производството на пчелни продукти от пчелин за.....
Table 2. Reference to the fixed and variable costs of the production of bee products by an apiary for.....
 (записва се конкретният период / the specific period is recorded)

№	Разходи / Costs	Постоянни / Fixed		Променливи / Variable		
		Отчетни / Accountable	Базови / Basic	Отклонение / Variation	Отчетни / Accountable	Базови / Basic
1.	Разходи за материали, в т. ч./ Materials, includin					
1.1.	за храна / for food					
1.2	за медикаменти / for drugs					
2.	Разходи външни услуги / Costs for external services					
2.1	за ветеринарни услуги / for veterinary services					
2.2	разходи за транспортни услуги / for transport services					
2.3	други / others					
3.	Разходи за амортизации / Depreciation					
3.1.	на пчелни кошери / of bee hives					
3.2.	на инвентар / of inventory					
3.3	на машини / of machines					
4.	Разходи за труд / Labor					
5.	Разходи за осигуровки / Social security					
6.	Други разходи/ Other costs					
7.	Всичко					

както информация за разходите от съвместния производствен процес, така и информация за индивидуалните разходи, направени във връзка с всеки един пчелен продукт.

Друг модел за организиране на информацията за разходите, направени във връзка с производството на пчелни продукти за целите на управлението, е тя да се представи според критерия „зависимост от обема дейност“ – т.е. разходите да бъдат представени като постоянни и променливи (Yonkova, 2008; Roupiska et al., 2015). Разполагайки с такава информация, управлението на предприятието може да насочи своите усилия за оптимизиране на производствените разходи при производството на пчелни продукти (Yosifova and Petrova-Kirova, 2021).

Може да се състави справка с вида показан в таблица 2.

При необходимост, управлението може да задълбочи анализа на рентабилността, като се определи такава поотделно за всеки един от пчелните продукти, като, освен разходите от съвместния процес, се прибавят и индивидуалните разходи, направени във връзка само с конкретния пчелен продукт. Но управлението на предприятието може да въздейства върху разходите от съвместния процес само заедно, тъй като те се правят за всички пчелни продукти едновременно. За индивидуалните разходи на пчелните продукти въздействието е поотделно, защото те възникват за конкретния пчелен продукт.

Заклучение

Производството на пчелни продукти е възникнало много отдавна – от една страна, хората са разбрали какви са ползите от пчелните продукти за здравето, а от друга – то носи директни и индиректни икономически изго-

ди. Разходите, които възникват при производството, в това число и при производството на пчелни продукти, се изследват както от финансовото счетоводство, така и от управленското счетоводство. Това е така, защото разходите влияят на себестойността, приходите от продажби, печалбата и ефективността. Печалбата е показател за дейността, от който се интересуват както държавните власти, така и управлението на предприятието.

С настоящата статия е представено счетоводното третиране на разходите при производството на пчелни продукти от две гледни точки – тази на финансовото счетоводство и тази на управленското счетоводство. Разработени са и са предложени теоретични модели за систематизиране на разходите и тяхното разпределение. Моделите са приложими както за целите на финансовото счетоводство, така и за целите на управленското счетоводство.

Литература

Geordiev, S. (2004). Production of royal jelly and queen bees. Hristianin. Sofia. (Bg)

Roupiska, T., Oresharov, N. & Kavaldjieva, K. (2015). Management Accounting (basic cours). Izdatelski kompleks – UNSS. Sofia. (Bg)

Stoianov, M. (2018). Beekeeping. Fabrika za knigi. Sofia (Bg)

Yonkova, B. (2008). Management Accounting. Romina. Sofia. (Bg)

Yosifova, D., Petrova-Kirova, M. (2021). Management Accounting. Izdatelstvo na VTU “Todor Kableshkov”. Sofia (Bg)

Българска Агенция по Безопасност на Храните (БАБХ)-Registers (bfsa.bg)

МСС 41 - Земеделие от 06.28.2021 (balans.bg)

СС № 41 - Селско стопанство - ИК „Труд и право“ (trudipravo.bg)

Цени на селскостопанската продукция по години | Национален статистически институт (nsi.bg)